

tilfælde, som er nævnt i loven, kan der alligevel meddeles en opholdstilladelse. Et af disse tilfælde er samliv på fælles bopæl i ægteskab eller i fast samlivsforhold af længere varighed, jf. udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2. Det er således ægteskabet og samlivet på fælles bopæl, der begrundet opholdstilladelsen. Opholdstilladelse kan opnås, fordi den pågældende udlænding har indgået ægteskab med en herboende og ønsker at samleve med denne på fælles bopæl her i landet. Ophæves ægteskabet, eller ophører samlivet på fælles bopæl inden for de første 3 år, er forudsætningerne for opholdstilladelsen ikke længere til stede, og tilladelsen kan inddrages eller nægtes forlængt, jf. lovens § 19, stk. 1, jf. stk. 2. Der opstilles dog i lovens § 26 en række hensyn, som efter en konkret vurdering kan føre til, at der alligevel ikke skal ske inddragelse/nægtelse af forlængelse. Disse hensyn lægger alle afgørende vægt på den tilknytning, som udlændingen gennem sit ophold har fået til Danmark, set i forhold til tilknytningen til det tidligere hjemland. Opholdets varighed er en væsentlig faktor i denne sammenhæng.

Udvalget lægger nu op til – betænkningen side 164 – at vold i ægteskab eller samliv bør indgå som et selvstændigt hensyn i udlændingelovens § 26, og betydningen af opholdets varighed nedtones eller udgår helt. Udvalget medtager endvidere hensynet til en udlænding, der i øvrigt befinder sig i særlig svag position/er særligt svagt stillet, og udvalget nævner – side 74 – at dette blandt andet omfatter stærkt handicappede personer. Disse forslag indebærer efter min opfattelse et helt afgørende brud på de grundlæggende principper for strukturen i udlændingeloven. I realiteten skabes der et helt nyt opholdsgrundlag på linje med de opholdsgrundlag, som er fastsat i lovens §§ 7-9. Det forekommer betænkeligt, hvis man gennemfører sådanne ændringer, uden at der samtidig sker en vurdering af sammenhængen med udlændingelovens system i øvrigt.

Indenrigsministeren har ved flere lejligheder – bl.a. i bemærkningerne til de seneste forslag til ændringer af udlændingeloven – bebudet, at der vil blive nedsat et ekspertudvalg, som skal overveje udlændingelovens struktur. Jeg vil foreslå, at de af udvalget stillede forslag om en ændret retsstilling for voldsramte udenlandske kvinder (og eventuelt også andre grupper som

f.eks. stærkt handicappede) i forhold til udlændingeloven kommer til at indgå i drøftelserne i »Strukturudvalget«, således at forslagene kan blive vurderet i en bredere sammenhæng af strukturel karakter. Gennemføres udvalgets forslag isoleret, vil der være tale om endnu et eksempel på, hvorledes der gennem årene langsomt sker en gradvis ændring af de grundforudsætninger, som udlændingeloven bygger på, uden at man forholder sig til sammenhængen og balancen i loven. Jeg kan i den forbindelse henvise til beskrivelsen i Per Sørensen-udvalgets Delbetænkning III om effektivisering af asylsagsbehandlingen (nr. 1288/1995) side 150-152.

Jeg vil herefter vende mig til de forslag og anbefalinger, som vedrører gennemførelsen af samlivskontroller.

Som bekendt udsendte jeg den 28. december 1994 en rundskrivelse til politikredsene 10-54 vedrørende samlivskontrol i familiesammenføringsager. Rundskrivelsen, der er optrykt som bilag 3 til betænkningen, finder også anvendelse ved de samlivskontroller, som Rigspolitiet foretager i politikredsene 1-9. Som det fremgår af rundskrivelsen, foretager politiet kun samlivskontrol, hvis man anmodes herom af Udlændingestyrelsen (tidligere Direktoratet for Udlændinge). Politiet foretager ingen vurderinger og træffer ingen afgørelse i forhold til udlændingen i forbindelse med samlivskontrollen. Politiet har ingen magtmidler i forbindelse med kontrollen, men kan alene indskærpe pligten i udlændingelovens § 40, stk. 1, for udlændingen til at medvirke til oplysningen af sagen.

Det fremgår udtrykkeligt af rundskrivelsen, at de antrufne parter straks ved samlivskontrollens begyndelse skal gøres bekendt med, at politiets henvendelse sker på foranledning af Direktoratet for Udlændinge (nu Udlændingestyrelsen) med henblik på, at det undersøges, hvorvidt de pågældende samlever på fælles bopæl. Det skal i den forbindelse sikres, at der kan kommunikeres med parterne, og er dette ikke tilfældet, skal kontrolbesøget foregå under anvendelse af tolk. Parterne skal herefter spørges, hvorvidt de ønsker at medvirke til undersøgelsen, og svaret skal anføres i den rapport, som politiet udfærdiger om kontrollen. Der er endvidere udarbejdet en blanket med »information om samlivskontrol«. Indholdet